

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת חקת

תורת

חטא משה ואהרן שלא הזכירו שם השם:

פרק כ: (י) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (זו) קוּזוּ אֶת הַמִּטָּה וְהַקְהֵל אֶת הָעֵדָה אֶתְּהָ וְאַהֲרֹן אֶזְזִיף וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֹּלֶעַ לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן בְּיַמֵּי וְהוֹצֵאתָ לָהֶם בַּיּוֹם בֶּן הַסֹּלֶעַ וְהִשְׁקִיתָ אֶת הָעֵדָה וְאֵת בְּעִירָם: (ט) וַיִּקְוֹז מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה בּוֹלְפָנָי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוְּהוּ: (י) וַיִּקְהֵלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקְהָל אֶל פְּנֵי הַסֹּלֶעַ וַיֹּאמְרוּ לָהֶם שִׁבְעוּ נָא הַמְרִים הַמֶּן הַסֹּלֶעַ הַזֶּה נוֹצֵיא לָכֶם בַּיּוֹם: (יא) וַיִּרְם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֹּלֶעַ בְּמִטָּהּ וּפְעָמִים וַיֵּצְאוּ מִיָּם רַבִּים וְהִשְׁתַּתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם: (יב) וַיֹּאמְרוּ יְהוָה אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אַהֲרֹן יַעֲזֹב לָא הָאֲמֻנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תִבְיֵאוּ אֶת הַקְהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם: (יג) הַבֹּזֵה בִּי מְרִיבָה אֲשֶׁר רָבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה וַיִּקְדֹּשׁ בָּם: (כג) וַיֹּאמְרוּ יְהוָה אֵל מֹשֶׁה וְאֵל אַהֲרֹן בְּהַר הָהָר עַל גְּבוּל אֶרֶץ אֲדוּם לֵאמֹר: (כד) יֵאָסֵף אַהֲרֹן אֶל עַמּוּי כִּי לֹא יָבֵא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר מְרִיתֶם אֶת פִּי לְבִי מְרִיבָה:

דברי חז"ל שנתקצרו ימי משה ואהרן בגלל החטא:

מבואר במסכת יומא דף פז ע"א כתוב [משלי יח] להטות צדיק במשפט, טוב להם לצדיקים שאין נושאים להם פנים בעולם הזה, טוב לו למשה שלא נשאו לו פנים בעולם הזה, שנאמר [במדבר כ] יען לא האמנתם בי להקדישני, הא אילו האמנתם בי עדיין לא הגיע זמנם ליפטר מן העולם.

מתבאר מדברי הגמרא שלא רק שנענשו לא להיכנס לארץ ישראל אלא גם נתקצרו ימיהם כעונש על שלא קידשו את הקב"ה בהכאת הסלע.

צריך ביאור מהו החטא:

וכבר כל הראשונים שואלים מהו החטא שנעשה בהכאת הסלע וכי אינו נס המקדש שם שמים בזה שיוצא מים מהסלע על ידי הכאה?

ביאור רבנו חננאל שתלו בעצמם ולא הזכירו ד':

ומבאר רבנו חננאל שהחטא של משה ואהרן שתלו את הנס בעצמם באומרו המין הסלע הזה "נוציא" לכם מים, ולא אמרו "יוציא" שמדבריהם נשמע שהם עושים ולא הדגישו שהקב"ה עושה, וז"ל הרמב"ן עה"ת והקרב מן הדברים שנאמרו בזה, והוא טוב לדחות השואל, הם דברי רבינו חננאל שכתב כי החטא הוא אמרם (פסוק י) המן הסלע הזה נוציא לכם מים, וראוי שיאמרו יוציא ה' לכם מים, כדרך שאמרו (שמות טז ח) בתת ה' לכם בערב בשר לאכול וגו', וכן בכל הנסים יודיעים כי ה' יעשה עמהם להפליא, ואולי חשבו העם כי משה ואהרן בחכמתם הוציאו להם מים מן הסלע הזה, וזהו לא קדשתם אותי (דברים לב נא) ומעשה הראשון בצור אמר (שמות יז ו) הנני עומד לפניך שם על הצור בחורב, ושבעים

הזקנים רואים עמוד הענן עומד על הצור והנס מתפרסם כי מעשה ה' הגדול הוא, אבל בכאן לא ראו דבר וטעו במאמר משה ואהרן ויתכן שיאמר בזה "מעלתם בי" (דברים לב נא), כי הנהנה מן ההקדש נקרא מעילה וכן "מריתם פי" (להלן כז יד), שהוא צוה ודברתם אל הסלע לעיניהם, והטעם שאתקדש לעיניהם, או שניתם דברי, מן ותמר את משפטי (יחזקאל ה ו), כי לא צויתי שתאמרו ככה ויהיה "לא האמנתם בי" (פסוק יב) יוצא אל בני ישראל, או הוא לשון

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

חזוק, לא התחזקתם להקדישני לעיניהם, מן ואמנה על המשוררים (נחמיה יא כג), היתד התקועה במקום נאמן (ישעיה כב כה):

דברי הבן איש חי לביאור ר"ח:

וּכְתַב הַבֵּן אִישׁ חַי רִמַּז לְדַבֵּר בְּסִפְרוֹ אֲדַרְתָּ אֵלָיו כְּתוּב בְּסִפְרֵי זְכוֹת הַרְבִּים הַטַּעַם שֶׁכְּתוּב בְּתוֹרָה וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עֵנוּ חָסַר י' כִּיּוֹן שֶׁאִמְרָ מִשֶּׁה רַבִּינוּ הֵמֵן הַסְּלַע הוּא נּוֹצֵא לָכֶם מִיָּם וְלֹא אָמַר יּוֹצֵא לָכֶם נִשְׁמַע כְּבִיכּוֹל שֶׁהֵם יּוֹצִיאוּ וְלֹא הִקְבִּ"ה וְכִיּוֹן שֶׁהַחֲסִיר אוֹת י' מִן תִּיבָה נּוֹצֵא דִּהְיָ צָרִיךְ לִיכְתֹּב אוֹת נ' עַל כֵּן מִיָּדָה כִּנְגַד מִיָּדָה נֶעֱנֵשׁ וְנִחְסַר אוֹת י' מִן תִּיבַת עֵנִי וְכְתוּב עֵנוּ כְּתִיב חָסַר ע"כ.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲז"ל עֲבִירָה גּוֹרֶרֶת עֲבִירָה כִּיּוֹן שֶׁשָּׁגַג מִשֶּׁה רַבִּינוּ בְּזֵה שֶׁאִמְרָ נּוֹצֵא לָכֶם מִיָּם נִגְרָם לוֹ שֶׁנִּכְשַׁל גַּם כֵּן בְּזֵה לֵהֲכוֹת אֶת הַסְּלַע בְּמִטְהוֹ וְלֹא לְדַבֵּר כְּמוֹ שְׂצִיּוּהוּ ה'. וְזֶה רִמּוּז בְּתוֹרָה דֹּאחֵר שֶׁאִמְרָ מִשֶּׁה הֵמֵן הַסְּלַע הַזֶּה נּוֹצֵא לָכֶם מִיָּם אָמַר הַכְּתוּב וִירֵם מִשֶּׁה אֶת יָדוֹ תִּיבַת יָדוֹ הִיא אוֹתִיּוֹת יו"ד רִמַּז לְאוֹת הַיּו"ד וְהַכּוֹנֵה הִיא שְׁעַל יָדֵי שֶׁהָרִים מִשֶּׁה אֶת יָדוֹ מִתִּיבַת יּוֹצֵא וְהִנִּיחַ נ' בְּמִקּוּמָה לָכֵן חֲטָא גֵרַר חֲטָא וְנִגְרָם לוֹ אֲשֶׁר אֶת הַסְּלַע בְּמִטְהוֹ פְּעֵמִים וְלֹא דִיבַר אֶל הַסְּלַע.

תּוֹכַחַת מִשֶּׁה לְבִנֵּי גַד שְׁתָּלוּ בְּעֲצָמָן:

וְכִמוֹ כֵּן מְצִינּוֹ כִּיֶּצֵד מִשֶּׁה רַבִּנוּ הִקְפִּיד עַל הַזְּכָרַת שֵׁם שָׁמַיִם אֲצֵל בְּנֵי גַד וְרֹאוּבֵן, בְּפִרְשַׁת מִטּוֹת בּוֹיכּוֹחַ בְּנֵי גַד וְרֹאוּבֵן עִם מִשֶּׁה לְעִבּוֹר אֶת הַיִּרְדֵּן וְכֹאשֶׁר נִתְּבוּן בְּפִסּוּקִים יֵשׁ כֹּפֵל לְשׁוֹן וְחֲזָרָה עַל הַדְּבָרִים וְלֹא מוּבֵן מֵה מִשֶּׁה רַבִּינוּ חוֹזֵר וּמְקַפֵּיד עֲלֵיהֶם לְאַחַר שְׁנִתְּנוּ הַסְּכַמְתָּן.

אוֹלַם רֵאִיתִי לְפָנַי כְּמֵה עֶשְׂרוֹת שָׁנִים בְּסִפְרֵי הַנִּקְרָא רוּחַ יַעֲקֹב לְבֹאֵר הָעֵנִין בְּזֵה שֶׁמְדַקְדֵּק בְּלִשׁוֹן בְּנֵי גַד וְרֹאוּבֵן שֶׁבְּתַחֲלָה אָמְרוּ אֲנַחְנוּ נֶעֱבּוֹר חֲלוּצִים לְפָנַי יִשְׂרָאֵל וְכו' וְתָלוּ הַכֹּל בְּעֲצָמָן, וְאִילוּ מִשֶּׁה רַבִּינוּ הִדְגִּישׁ בְּפִעֵם הַשְּׁנִיָּה אֲפִילוּ שֶׁהִבִּיעוּ הַסְּכַמְתָּם אֲךָ אֵין תּוֹעֵלַת בְּהֵן כֹּל שְׁתּוֹלִין הַדְּבַר בְּעֲצָמָם, אֲלֵא עֲלֵיהֶם לְהֵאֱמִין שֶׁהֵכֵל תְּלוּי בְּהִי"ת וְלָכֵן אָמַר לָהֶם תִּעֲבְרוּ חֲלוּצִים לְפָנַי ה' וְכו' וְחֲזָרוּ בְּהַסְּכָמָה לְתַקֵּן לְשׁוֹנָם נֶעֱבּוֹר חֲלוּצִים לְפָנַי ה' וְכו' וְדַפְח"ח.

וְכִמוֹ כֵּן נִלְמַד הַיְסוּד הַזֶּה מִשִּׁיחָתוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר כִּיֶּצֵד מִתִּיחַס לְכֹל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה שְׁנֵיהֶם אֵיתוֹ שֶׁהוּדָה שֶׁהִקְבִּ"ה עֲשָׂה אֵיתוֹ בְּזְכוֹת אֲבָרָהִם, עַד שֶׁאִמְרוּ חֲז"ל יִפֵּה שִׁיחָתָן שֶׁל עֲבָדֵי אֲבוֹת מִתּוֹרַתָן שֶׁל בָּנִים כִּיּוֹן שֶׁזוּהִי הַדְּרָכָה חֲשׁוּבָה בְּעִבּוּדַת הַי"ת וְלָכֵן הַתּוֹרָה מֵאֲרִיכָה בְּשִׁיחַת אֱלִיעֶזֶר וּבְלִבָּד שֶׁנִּלְמַד יְסוּד הַנ"ל שֶׁבְּכֹל דְּבַר יִתְּלֵה בְּקַב"ה.

מוֹסַר הַשְּׁכָל וְסִגּוּלָה גְּדוּלָה:

נִמְצִינּוֹ לְמַדִּים חוֹבָה עַל הָאָדָם וְסִגּוּלָה גְּדוּלָה לְהַצְּלַחְתּוֹ שִׁיאִמְרָ עַל כֹּל דְּבַר בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם אוֹ אִם יִרְצֵה הַשֵּׁם וְהַעִיֵּקָר שִׁיזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם וְיִצְלִיחַ וְלָכֵן יִרְגִּיל אֶת לְשׁוֹנוֹ כְּאֲשֶׁר נִשְׁאַל אִם יִבֵּא אוֹ מִתִּי יִבֵּא לֹא יִאִמְרָ אֲנִי יִבֵּא עֲכָשִׁיו אוֹ אֲנִי יִבֵּא מִחַר אֲלֵא יִאִמְרָ בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם אֲנִי יִבֵּא אוֹ מִחַר שִׁדְגִישׁ וְיִתְּלֵה הַכֹּל בְּחֲסָדֵי הַקְּב"ה וּבְזְכוֹת שׁוֹרָה הַצְּלַחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו.

בִּידִידוֹת וְאַהֲבָה

וּבְבִרְכַת שַׁבָּת שְׁלוֹם וּמְבוֹרָךְ

מִרְדְּכָי מִלְכָּא

מרדכי מלכא